

**UNIVERSITY
OF TURKU**

This is a self-archived – parallel-published version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details. When using please cite the original.

AUTHORS	Aerila, Juli-Anna; Kähärä, Heidi
TITLE	Lukumaan Lumoa (LULU) rakentamassa – Kirjasto tukee perheiden ja varhaiskasvatuksen lukutaitotyötä LULU-hankkeessa https://blogit.utu.fi/kasblogi/2024/05/29/lukumaan-lumoa-lulu-rakentamassa-kirjasto-tukee-perheiden-ja-varhaiskasvatuksen-lukutaitotyota-lulu-hankkeessa/
YEAR	2024
VERSION	Publisher´s pdf

Lukumaan Lumoa (LULU) rakentamassa – Kirjasto tukee perheiden ja varhaiskasvatuksen lukutaitotyötä LULU- hankkeessa

29.5.2024 Juli-Anna Aerila ja Heidi Kähärä

Lasten lukemisen tukeminen on suomalaisen yhteiskunnan painopistealueita. Syksyllä 2023 alkaneessa Lukumaan Lumo – LULU-hankkeessa tuetaan kirjastojen, varhaiskasvatuksen ja varhaiskasvatusikäisten lasten perheiden yhteistyötä neljässä eri kunnassa: Raumalla, Eurajoella, Nokiolla ja Kemijärvellä. LULU-hankkeen tavoitteena on edistää kirjaston eri palveluiden tunnettuutta ja käyttöä sekä lisätä varhaiskasvatusikäisten lasten kiinnostusta kirjallisuuteen ja lukemiseen.

Yhteistyö kehittää kirjastolaisten asiantuntijuutta varhaiskasvatusikäisten lukemisen pedagogiikasta ja lisää varhaiskasvatuksen henkilöstön ja perheiden tietoisuutta kirjastoyhteistyön mahdollisuuksista. Turun yliopisto yhdessä Jyväskylän yliopiston kanssa on hankkeessa mukana suunnittelemassa, tutkimassa ja toteuttamassa hankkeen toimintaa. Lisäksi hankkeen koordinaattorina toimii varhaiskasvatuksen opettaja Heidi Kähärä Pikkunorssin päiväkodista.

Lukijuuteen kasvatetaan jo varhaislapsuudessa, sillä esimerkiksi lukemisen asenteet ja lukemisessa koettava tunneyhteyden kokemus kehittyvät jo ennen lukutaitoa. Kansainväliset ja kansalliset tutkimukset osoittavat, että lapset eivät ole yhdenvertaisia sen suhteen, millaisena kirjat ja lukeminen näyttäytyvät heille. Monissa perheissä on rikas lukemisen kulttuuri, mutta joissakin perheissä kaivataan tukea ja osa perheiden huoltajista ei koe lukemista tai kirjojen maailmaa merkityksellisenä. Näin varhaiskasvatus ja esimerkiksi kirjastot voivat tehdä lukemisen merkityksellisyyttä näkyväksi ja tarjota ideoita tai materiaalia perheen lukutaitotyöhön. Kirjastoilla ei ole suoraa viestintäkanavaa varhaiskasvatusikäisiin perheisiin, ja tästä syystä yhteistyö

varhaiskasvatuksen kanssa on keskeistä.

Kirjastojen ja varhaiskasvatuksen lukutaitotyö on parhaimmillaan moniammatillista yhteistyötä, jossa yhdistyvät kirjastojen lastenkirjallisuuden tuntemus ja varhaiskasvatuksen pedagogiikka lasten kehitykseen ja varhaiskasvatussuunnitelman tuntemukseen. LULU-hankkeessa kirjastojen varhaiskasvatukseen liittyvää tietämystä edistettiin palkkaamalla hankkeeseen koordinaattoriksi varhaiskasvatuksen opettaja, joka yhdessä kirjastoväen kanssa ryhtyi suunnittelemaan toimintaa sekä päiväkodeille että varhaiskasvatusikäisten lasten perheille.

Hanke alkoi AVIn rahoittamana keväällä 2023 ja on nyt päättymässä. Heti hankkeen alusta lähtien Turun yliopiston Rauman kampuksen opiskelijat ovat saaneet osallistua kehittämistoimintaan osana vapaavalintaisia opintojaan. Opiskelijat ovatkin sekä tuottaneet materiaalia että suunnitelleet ja ohjanneet työpajoja LULU-tapahtumissa. Työpajaosallistumiset on rajoitettu Raumalla, mutta materiaaleja, kuten Kati Kirkkomäen huovuttama Lulu Lukutoukka ja tarinaesiliinat, ovat lähteneet kaikille hankepaikkakunnille. Opettajaopiskelijoille tällaiseen hanketoimintaan osallistuminen on antoisaa ja antaa ideoita omaan toimintaan opettajana. Yksi hankkeen tuloksista onkin tämän yhteistyön jatkaminen. On tärkeää, että opiskelijat saavat konkreettisia kokemuksia lastenkirjallisuuden elämyksellisestä käytöstä, varhaiskasvatuksen ja kirjastojen välisistä yhteistyömahdollisuuksista sekä kohtaavat lapsia ja perheitä lukemisen polulla.

Hankkeen tutkimus kohdentuu kehittämistoimintaan, varhaiskasvatuksen ryhmien lukemisen oppimisympäristöihin ja pedagogiikkaan ja perheiden lukukulttuureihin. Alustavat havainnot osoittavat, että kirjaston aktiivisuus vierailujen, kirjallisuuden tarjoamisen ja toiminnan suhteen kannattaa. Samaten on huomattu, että erilaiset lapsiperheille suunnatut tapahtumat ovat tarpeellisia, sillä ne saavat perheet tutustumaan, viettämään aikaa ja viihtymään kirjastoissa. Näin mielikuvat kirjastoista muuttuvat positiivisemmiksi ja myönteinen tunneside kirjastoihin sekä kirjallisuuteen alkaa muodostua. Vastaavasti eräs varhaiskasvatuksen opettaja totesi, kuinka LULU-hankkeen myötä kirjasto on alkanut näyttäytyä mukavana retkikohteena, pelkän kirjojen hakemisen sijaan. Kirjastossa ollaan, nautitaan yhdessä mukavista, usein toiminnallisistakin, lukuhetkistä, tutustutaan kirjoihin ja jaetaan lukukokemuksia.

Hankkeen päätöstapahtumaan ”Lulu Lukutoukan perhosjuhlaan” osallistui yli

200 lasta ja aikuista. Siellä sai liihotella satuhahmona, rakentaa itselleen oman taikasauvan, käydä onkimassa, olla eläinsairaalassa tai ottaa itselleen kasvomaalauksen. Kirjallisuuteen syvennyttiin perheille tarkoitetuissa lukumajoissa ja kamishibai-esityksessä. Niin, ja oli paikalla myös lasten toiveesta Herra Hakkarainenkin. Hankkeen aikana kehitetty materiaali on vapaasti kaikkien saatavilla Lukumaan Lumon [verkkosivuilla](https://lukumaanlumo.blogspot.com/) (<https://lukumaanlumo.blogspot.com/>). Samoilta sivuilta voit ladata itsellesi Lulu Lukutoukasta kertovan, lida Myllymaan kuvittaman ja kirjoittaman [kamishibai-teatteritarinan](https://lukumaanlumo.blogspot.com/2024/05/lulu-lukutoukan-kamishibai-tarina.html) (<https://lukumaanlumo.blogspot.com/2024/05/lulu-lukutoukan-kamishibai-tarina.html>).

Categories: [kasvatustiede](#), [Kehittämishankkeet](#)

Keywords: [hankkeet](#), [kirjasto](#), [lapset](#), [lapsiperheet](#), [lukutaito](#), [varhaiskasvatus](#)

Share

